

innhold

LYSPUNKTET
LYSPUNKTET

Redaktørens spalte	side 3
Konsernsjefens spalte	side 4
Snømåling	side 5
Miljøvennlig forbrenningsteknologi	side 6-7
Allmøtet	side 8-9
Vassli pumpestasjon	side 10-11
Utsettingspålegg og kultiveringstiltak	side 12-13
Usikker is	side 14-15
Hvor er dette?	side 15

Nr 1
Mars 2002 15. årgang
Organ for TrønderEnergi AS

Postadresse:
7496 Trondheim
Tlf. 73 54 16 11

Redaktør:
Ole Jørgen Frostad

Øvrige redaksjonsmedlemmer:
Grete Tvette, Tore Wuttudal,
Knut Aalberg, Olav Helgemo,
Tor Strøm.

Bladet sendes til ansatte, eiere,
pensjonister, styremedlemmer,
selskapets forbindelser samt
øvrige interesserte.

Grafisk formgivning og sats:
Bennett Reklamebyrå AS,
Trondheim

Trykk:
Lade Offset AS, Trondheim

Artikler signert av andre enn redaksjonens
medlemmer står for artikkelforfatterens
regning, og samsvarer ikke nødvendigvis med
redaksjonens eller utgiverens syn.

Redaktørens spalte

TrønderEnergi får ikke sine nettkunder

I denne spalten for nøyaktig ett år siden var temaet nettleie, og ikke overraskende var innfallsvinkelen også da vår høye nettleie. Media fokuserer helst på ytterligheter, og sammenligninger mellom Røros Everk og TrønderEnergi gir derfor de saftigste oppslagene. At de store forskjellene i nettleie faktisk har sine høyst forståelige årsaker er tydeligvis ikke fullt så interessant å viderefremme.

Sør-Trøndelag er delt inn i 14 nettområder, hvorav våre åtte kommuner utgjør ett av disse. Som kjent er disse kommunene stort sett grisgrendte områder, som det faktisk koster langt mer å forsyne enn f. eks. Trondheim by. Her forsyner en km linje/kabel i gjennomsnitt 15 kunder, mens det tilsvarende tallet for vårt område er 5. Når det gjelder befolkningstetthet, så har Trondheim Energiverk 84 000 kunder på 530 km², mens TrønderEnergi har 18 000 på 3900 km². Dersom alle nettselskapene i fylket slo seg sammen og utjevnet nettleia ville gjennomsnittlig nettleie i Sør-Trøndelag ligge på landsgjennomsnittet – noe som for våre kunder ville utgjøre en betydelig reduksjon i forhold til dagens nivå.

Det har fra enkelte hold i den senere tid blitt hevdet at nettleia bør være lik over hele landet. Dette er forståelig nok ikke opp til det enkelte selskap, men mer et politisk spørsmål. Men TrønderEnergi har sammen med represen-

tanter for våre eiere i flere år arbeidet aktivt for å få gehør for en utjevning av nettleia. Så langt har det medført en beskjeden bevilgning på 10 mill. kroner over statsbudsjettet. Dette hjelper de ti dyreste selskapene noe, men hittil ligger vi akkurat under grensen for å få tilskudd.

Selv om TrønderEnergi er blant de dyreste everkene i landet når det gjelder nettleie, har vi et kontinuerlig fokus på arbeidet med å effektivisere virksomheten slik at vi kan bli enda dyktigere.

Det er dessuten viktig å huske på at Norges Vassdrags- og Energidirektorat (NVE) har strenge rammer for inntektene til nettselskapene, slik at kundene kan være sikre på at netteierne ikke tar en urimelig pris på sitt produkt. NVE har også klare forventninger om at det er mulig for alle å drive bedre, og det er grunnen til at alle verkenes inntektsrammer hvert år reduseres med et såkalt effektiviseringskrav.

Ingenting tyder på at fokuset på nettleia vil forsvinne, noe som innebærer at våre ansatte nok vil møte både kritikk og spørsmål knyttet til nettleia også i tida framover. Men alle skal vite at hele selskapet tar vår høye nettleie alvorlig og kontinuerlig ser på mulige løsninger.

Ole-Jørgen Fosted

konsernsiefens spalte

Konsernsjef

Lykke til med innsatsen i 2002

Klokken er 20:02, den 20.02.2002 – det er det siste symmetriske klokkeslett på 110 år. Vi er godt på vei inn i et nytt arbeidsår med nye utfordringer, utfordringer som vi som så mange ganger før opplever at avviker fra de vi har møtt tidligere år. Fortsatt er ingen år i kraftforsyningen "normale", og det ser vi allerede omrisset av.

Etter et resultatmessig svakt år i kraftproduksjon og -omsetning fram til utgangen av november i fjor, fikk vi et glitrende resultat i desember. Resultatet i nettvirksomheten er også bra – og det samlede resultatet for 2001 blir nokså nært det resultatet vi fikk i 2000. Det er bra. Samtidig gikk vi inn i 2002 med en magasinffylling som lover det aller beste for dette året.

Fortsatt representerer prosessen med utløsning av kapital til eierne en vesentlig del av min arbeidsdag. Salg av B-aksjene står ikke lenger sentralt i arbeidet. Statkraft, som er den eneste reelle kjøper av 49% i et konsern med så stor produksjon, har møtt betydelig motbør hos konkurransetilsynet for sitt erverv av 45.5% av aksjene i Agder Energi AS og 100% av aksjene i Trondheim Energiverk AS. Konkurransetilsynet har frist til 26. mars for et eventuelt inngrep i Agdersaken, og vi forventer at denne saken vil gi føringer for utfallet av en tilsvarende sak om TEV.

Det arbeides nå med andre modeller som kan frigi kapital for eierne. En løsning som kan bidra til dette er å leie ut produksjonen for en tidsperiode opp til 15 år. Det finnes noen slike løsninger fra før i Norge – det mest kjente eksempel er vel Nordland fylkeskommunes utleie av sine produksjonsrettigheter i Svartisen og Kobbelv for en periode på 55 år. Så lange kontrakter er ikke lenger mulig uten at det uløser ny konsekvensbehandling og hjemfall, på linje med et salg.

Utleie kan kombineres med andre løsninger for å skaffe nok penger til eierne. Selskapet kan kjøpe inntil 10 % av egne aksjer, det kan etableres nye ansvarlige lån, det kan utbetales ekstraordinært stort utbytte for en periode, og det er mulig å selge nedstrømsaktivitetene kunder og nett. Styret vil gjøre sine vurderinger i løpet av kort tid. Vi går en spennende tid i

møte, og jeg håper at vi ikke bruker for lang tid på å finne en løsning. Prosesser av den art vi nå gjennomgår, sliter på organisasjonen, og vi ønsker å gjøre den pinen så kort som mulig.

Målsettingen er nå at kommunene skal gjøre sine beslutninger i mai i år.

Med fusjonen med Melhus Energi AS i oktober i fjor, har TrønderEnergi-konsernet "endelig" fått en del av organisasjonen som har som hovedoppgave å utvikle nye forretningsområder. Dette snakker mange om i bransjen, men det forhold at vi har ansatte som gjør dette på heltid er viktig for å få det til.

Viktige deler av forretningsutviklingen er innrettet mot utnyttelse og videreutvikling av kompetanse, anlegg, kunder og kapital som konsernet har. Av den grunn kan det være avgjørende for den framtidige aktivitet på dette området at konsernet forblir samlet – blant annet med nett og kunder.

Som eksempel på områder det nå arbeides med, nevner jeg bredbåndsnett. Det er nett med en overføringskapasitet større enn 2 Mbps (vel 30 ganger så raskt som ISDN), noe som bidrar til at store informasjonsmengder kan overføres raskt. Svært mange mener at tilgang til slike nett vil være av meget stor betydning for utvikling av næringsliv og arbeidsplasser i kommunene, for mobilitet og fleksibilitet i arbeidslivet i Norge. På denne bakgrunn har Stortinget og Regjeringen signalisert at alle skal ha tilgang til den nye teknologien. Befolkningens kompetanse på området økes og ikke minst skal tilliten til systemene økes gjennom tiltak, lover og regler. Det skal utvikles et eNorge – og det vil vi være med på.

Jeg ønsker oss alle lykke til med arbeidet videre inn i år 2002.

Snømåling

Grete S. Tveite

Snømåling foretar vi for å bestemme vannmengden vi får når snøen smelter.

Opplysningene utnyttes for å selge (prissikre) kraftmengdene tidligst mulig og til en best mulig pris.

Arnfinn Rekkebo, Driva.
Uttak av vektprøve ved hjelp av

Olav Helgemo, Arnfinn Rekkebo.
Sylinder for veing av vanninnhold.

Fotos: Grete S.

Eksempel:

snømåling torsdag, beregning fredag
og på mandag selges kraften.

Arnfinn Rekkebo.
Stikkstang for
dybdemålinger.

Miljøvennlig forbrenningsteknologi

Ole Jørgen Frostad Det planlagte forbrenningsanlegget som TrønderEnergi vil bygge på Søberg i Melhus kommune, i samarbeid med Norsk Gjenvinning og EnviroArc, vil benytte en helt ny og miljøvennlig forbrenningsteknologi. Den høye graden av gjenvinning av materialer og energi reduserer utslippene fra anlegget til et minimum som er langt innenfor kravene til Statens forurensingstilsyn (SFT) og EU.

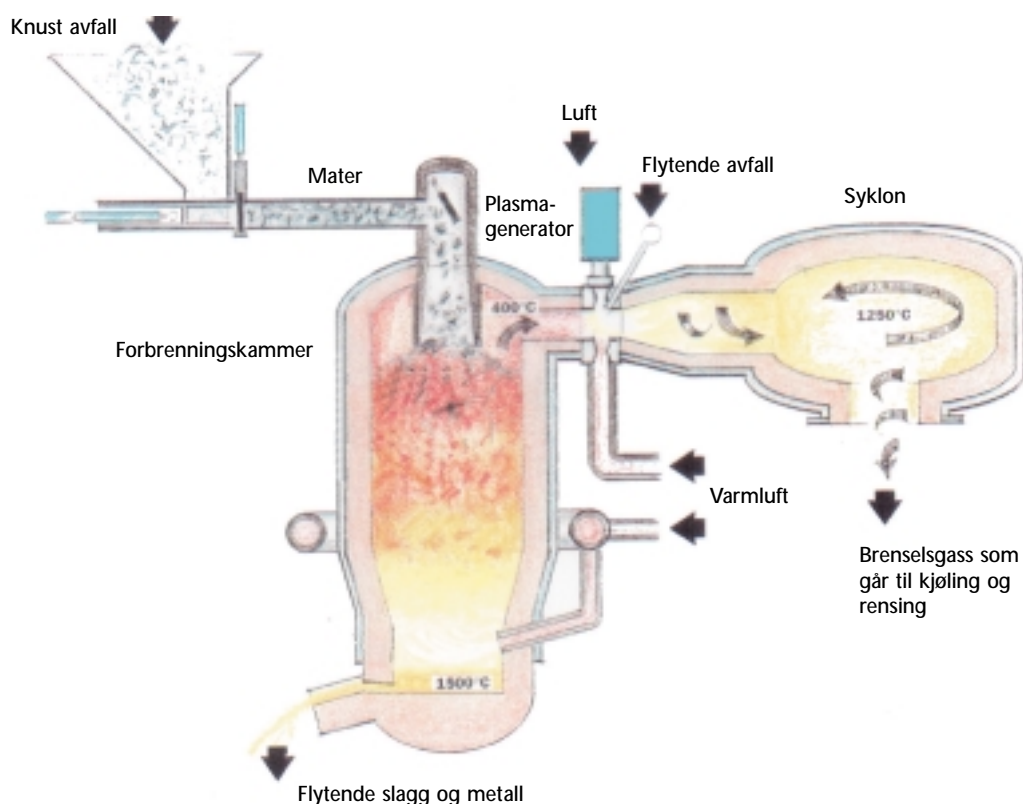
Den såkalte PyroArc-prosessen skaper nye anvendbare produkter av avfallet. Av den ikke-brennbare delen av avfallet, det vil blant annet si metall, stein og glass får vi enten en metalllegering eller et glassaktig mineral. Begge produktene er uten risiko for

miljø og helse og kan brukes om igjen. Metallegeringen kan benyttes i enkle støpeprodukter eller til gjenvinning av kobber, gull og platina, mens mineralet kan benyttes som fyllmasse. Den brennbare delen av avfallet gjenvinnes som energi på en meget effek-

tiv måte, i form av fjernvarme eller elektrisitet.

Bedre å være en del av løsningen enn en del av problemet

All menneskelig aktivitet etterlater seg spor og rester – på godt og vondt. Det

kan dreie seg om alt fra helleristninger til komposthauger eller avfall. Det er vårt ansvar å se til at dette påvirker miljøet rundt oss så lite som mulig. Det er også vår plikt å ta vare på alle ressurser til gjenbruk for å spare naturen.

Kravene til produktene vi omgir oss med og den harde konkurransen har gitt oss mer kompliserte produkter med en stadig kortere levealder. Det er når de ikke lenger tjener sine formål at problemer oppstår. De er vanskelige å reparere, og kompleksiteten gjør det vanskelig å gjenvinne materialene direkte. Det er imidlertid vårt ansvar å behandle de utbrukte produktene slik at vi tar vare på så mye av ressursene som mulig, samtidig som vi ikke skader den naturen vi låner av våre barn.

Det er i dette perspektivet Pyroarc-prosessen har sin berettigelse og ved hjelp av denne føres ressursene tilbake i kretsløpet. På denne måten er vi med på å sikre en bærekraftig utvikling i vårt nærmiljø.

Gjenvinning av energi og materialer

PyroArc-prosessen er en to-trinns-prosess som inneholder en glassifiseringssjakt og en spaltingsreaktor. Fast avfall mates inn i toppen av sjakten, og ettersom temperaturen stiger synker avfallet nedover, og vann og lettfordampelige materialer fordampes. I bunnen av sjakten blåses det inn luft med en temperatur på 400 – 600° C. Denne luften bidrar til at alt brennbart materiale omdannes til gass.

Temperaturen i bunnen av sjakten er ca 1500° C, nok til å smelte alt ikke-brennbart materiale som metall, stein og glass. Det smeltede materiale tappes fra glassifiseringssjakten som et metall og et slag, tilsvarende en glassifisert stein. Gassen som genereres i forgasningssjakten ledes forbi en plasmagenerator og spaltingsgenerator.

Prosessen kan behandle:

- ⊙ sortert brennbart avfall
- ⊙ lim, maling og lakkrester
- ⊙ spillolje
- ⊙ trykkimpregnert tre
- ⊙ gummi
- ⊙ bildeler (setetrekk, dashbord, gulvbelegg etc.)
- ⊙ elektronikkskrot (datamaskiner, radio/TV, hvitevarer, mobiltelefoner etc.)
- ⊙ klorerte oljer
- ⊙ laboratorie- og sykehusavfall
- ⊙ asbest
- ⊙ tekstiler
- ⊙ byggmaterialer m.m.

All menneskelig aktivitet etterlater seg spor og rester - på godt og vondt.

Vi sikrer en bærekraftig utvikling i vårt nærmiljø.

Plasmageneratorens høye temperatur (3000 – 5000° C) og gassens oppholdstid i spaltingsgeneratoren ved en temperatur på ca 1200° C sørger for at alle farlige gasser som for eksempel dioksin spaltes til enklere molekyler. Etter at gassen er renset, gjenvinnes energien i gassen/avfallet på en effektiv og miljøvennlig måte.

Fordeler med PyroArc-prosessen

PyroArc-prosessen gir ikke farlige restprodukt. Den gir ikke bunnaske som tradisjonelle avfallsforbrenningsprosesser og minsker derfor behovet for deponi og de problemer med avrenning av metaller og andre produkter som ofte følger med disse.

Alle verdistoffene i avfallet blir gjenvunnet, og det ikke-brennbare gjenvinnes som enten rent metall eller et glassaktig mineral. Energien i avfallet gjenvinnes på en meget effektiv måte i form av fjernvarme eller elektrisitet. PyroArc kan behandle praktisk talt alt

slags materiale, unntatt radioaktivt avfall.

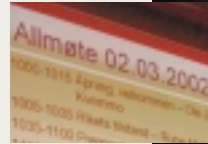
Renere gass og mindre gassvolum enn fra tradisjonell avfallsforbrenning gir mindre utslipp og mer effektiv rensing.

Selv om det er teknisk mulig skal ikke matavfall behandles i anlegget.

«Må du ta bide no', du våg itj»!
 Anne-Marie Sæterli Jensen spilte på
 Tungas volleyballag, som ble num-

Styreformann
 Elling Kvernmo
 under åpningen av

Melhus (blå) har
 nettopp scoret mot
 Orkdal, og keeper
 Roger Espen ligger
 utslått og skuffet
 etter en gedigen

Allmøte og årsfest 2002

Kantinepersonalet som sto for kiosksalget
 under turneringen.
 Fra venstre: Ida Helene Andersen, Caroline

Vinnerlaget i
 volleyball ble
 Melhus, vi gra-
 tulerer.
 Fra venstre:
 Hilde Nyhus,
 Linda
 Leonardsen,
 Kåre Onsøyen,
 Astrid Hoven,
 Arild Vavik,
 Charlotte

Også i fotball gikk Melhus av med seieren, fra venstre:
 Svein Olav Åmot, Arild Vavik, John Are Frøseth, Oddvar
 Ekren, Kåre Onsøyen, Lars Arne Andreassen.

Alle fotos ved:
 T. Wuttudal,
 Olav Helgemo og
 Roger Aalberg

Lydhør forsamling under konsernsjef Rune Malmö's innlegg «Rikets Tilstand».

NITO benyttet anledningen til å avholde sitt årsmøte etter almannamøtet på Royal Garden.

Glade 25-års jublanter etter gullklokke- og blomsteroverrekkelse.

Fra venstre: Tore Bjørndal, Birger Bye, Eirik Storholt, Rolf Bekvik, Fredrik Langsetflott, Dagfinn Stølan, Aud Horgmo,

En glad gjeng. Fra venstre: Janne Berge, Lars Arne Andreassen, May-

Kveldens toastmaster Frode Hallem gir her vinneren av årets mil-

Svein Georg Skatvold var kveldens eminente «Takk for

«Gullklokkejubilant» Aud Horgmo gratuleres av Johnny

Bedre med to på fanget, enn ti på taket. Rune Flatekval med

Vassli pumpe-
stasjon
ved Ångårdsvatnet

Vassli pumpe-stasjon...

"En-ut-av-huset-opplevelse i
Storlidalen" - blant kabelkveiler,
skitne mannfolk og ren snø.

Grete S. Tvette

Snøfokket pisker mot ruta, mens vinden tar uvennlige tak i bilen. Oppdal er akkurat passert, og målet er Storlidalen.

Det er den siste dagen i januar – jippi – og Lyspunktredaksjonen ønsker å få vite hva som fore-

går på Vassli pumpe-stasjon. Selvfølgelig er det "byfrøkna" som skal sendes inn i fjellheimen, så det er bare å kippe av seg de høyhelte skoene, på med ullbuksa, fjellskoene og gjøre seg klar til en "ut- av-huset-opplevelse". Men lepestiften den bare må være med.

Vi tar av fra riksvegen ved Lønset og begir oss inn i Storlidalen. Borte er vinden, snøen ligger innbydende og myk over landskapet, riktignok henger skyene tungt over både Gråfjellet og Okla.

Alt er stille, helt stille også utenfor pumpe-stasjonen, og jeg som hadde ventet karer med hvitrima trønderbarter og pingvingange i full aktivitet. Men visst er det aktivitet, i det jeg åpner døra i den grå ekle betongklossen og går inn hersker det en hektisk aktivitet, men Svenn Høydal har full kontroll og koordine-

Trond Smeplass og Olav

Fotos: Grete S.
Tvette

rer det hele. Med seg har han Rekkebo, Thorvaldsen, Hakstad og Stølan fra Driva kraftverk, hjelp også fra Svartelva, Søa, Sokna og KVO. Entreprisen har GE-Hydro og Alstom, som er på plass med 5 firmamontører. Prosjektleder for ombyggingen er Magne Sølberg.

Det demonteres, sveises, bankes og bannes, og alt er et underlig kaos for en utenforstående...

konvensjonell relestyring skal nå framstå som et moderne fjernstyrt anlegg.

Karene jobber intenst med moderniseringen av kontrollanlegget, brytere skiftes, lavspent fordelingen blir ny, høyspentanlegget ombygges.

den som en tidsriktig og moderne stasjon.

Etter en hyggelig kaffeprat på spiseroommet takker jeg for at de orket å ha meg svinsende rundt og setter kursen mot Storli Gård og gutta på scooter'n. Arnfinn Rekkebo og Olav Helgemo har nettopp vært på to av våre fire faste snømålingspunkt, jeg får haik og vi freser av gårde i løssnøen på jakt etter de siste målestedene.

Det er vanskelig å se terrengformasjonene, alt er hvitt, plutselig er groper og fonner rett forut, tanken på å ha den digre scooter'n over seg er ikke god. Med ett er vi over kanten på Gråhaugen og kan skue ned på Gjevilvatnet – Praktfullt, selv på en dag hvor Gjevilvasskammen er godt gjemt og seterhusene i Vassenden så vidt skimtes.

Vel nede på vannet bores det hull i isen, ikke fordi vi skal prøve fiskelykken, skjønt det burde vi vel gjøre for navnet Gjevil(vatnet) betyr å gi fiske-

Dagfinn Stølan og Odd Inge

Vassli pumpe-stasjon ble bygd i 1973. Stasjonens oppgave er å pumpe vann fra Ångårdsvatnet til Gjevilvatnet som er drivstoffkilden til Driva kraftverk. Det pumpes 10 000 liter vann i sekundet med en effekt på 10 MW. Når vi fra Gjevilvatnet tar ut 45 MW, gir det en nettogevinst på 35 MW.

Dette er den første store revisjonen av anlegget. Det som før var basert på

Ved revisjonen av pumpe skiftes løpehjul, kavitasjonsskader utbedres og kuleventil gjennomgås.

Det demonteres, sveises, bankes og bannes, og alt er et underlig kaos for en utenforstående, med kabler og demonterte dingser overalt.

Totalrenoveringen medfører at Vassli pumpe-stasjon har vært ute av drift siden uke 1 i år, og den kom ikke på nett igjen før i uke 11, nå framstår

rikdom. Men nei da, det er tykkelsen og kvaliteten på isen som er interessant, etter anmodning fra NVE som igjen bruker resultatet som informasjon til publikum. For øvrig måler isen 35 cm.

Byggingen av Driva Kraftverk tok til rundt 1970, og kraftverket ble satt i drift 1. mars 1973. Utbyggingen medførte endret vassføring både i Driva elv samt en rekke overførte side- og nabovassdrag. For å kompensere for negative konsekvenser for fisken i berørte vassdrag, har konsesjonsmyndigheten blant annet pålagt kraftverket:

- å bygge og drive klekkeri for laks, sjøaure og innlandsfisk eller bidra med anleggstilskudd til felles kultiveringsanlegg
- å bekoste eller foreta utsetting av yngel eller smolt av disse fiskeslagene i berørte vassdrag
- å bekoste fiskeribiologiske undersøkelser i regulerte vassdrag

På bakgrunn av disse konsesjonsvilkårene har Direktoratet for naturforvaltning gitt oss følgende utsetningspålegg:

- Driva elv: 35.000 laksesmolt/år av elvas egen stamme
- Toåa: 1.000 laksesmolt/år av elvas egen stamme
- Gjevilvatnet: 2.000 to-somrig settefisk av aure
- Dalsvatn: 4.000 en-somrig settefisk av aure
- Ångårsvatn: 12.000 en-somrig settefisk av aure
- Tovatna: 2.700 en-somrig settefisk av aure

Nedenfor gis en kortfattet oversikt over hvordan disse påleggene er gjennomført.

Gyteklar humn-
fisk
av ørret strykes
for rogn.
Foto: Sigmund
Krøvel-
Velle/Samfoto.

Utsetnings- pålegg og kultiverings- tiltak

Rolf Johs. Bekvik

Driva elv

De første årene ble laksesmolten produsert ved settefiskanlegget på Lundamo. Etter at parasitten *Gyrodactylus salaris* ble oppdaget i Driva, ble det et lengre opphold i utsettingene av smolt. Forvaltningen fryktet imidlertid for at den særegne Driva-laksen skulle dø ut. Driva Kraftverk ble derfor pålagt å etablere eget settefiskanlegg i Sunndal for å produsere smolt av Drivas stamme. Driva kultiveringsanlegg på Vermøy ble driftsklart høsten 1993. Samme høst ble yngel av Driva-laks innlagt i anlegget. Genbanken på Haukvik i Hemne har skaffet nødvendig fiskemateriale – hovedsakelig øyerogn – av Drivas egen stamme. Fra høsten 1993 og fram til våren 2001 er det satt ut ca. 355.000 laksesmolt i Driva.

Forvaltningen har nå kommet fram til at kultivering/fiskeutsetting i gyroinifiserte vassdrag er uheldig. En tenker da i første rekke på smittefaren til nærliggende vassdrag. Driva

Kraftverk fikk derfor i fjor høst beskjed om å stanse utsettingen av smolt i Driva. Det har igjen som konsekvens at produksjonen ved Driva kultiveringsanlegg blir stanset etter at den siste årgangen av smolt blir satt ut våren 2002. Det er ennå uklart om vi blir pålagt alternative tiltak i forbindelse med at utsetningspålegget midlertidig blir opphevet.

Hva som videre vil skje i Driva er usikkert. Planlegging og kartlegging med tanke på en framtidig rotenonbehandling av elva har pågått i flere år. Nå ser det imidlertid ut som om rotenonbehandling etter opprinnelig plan kan bli skrinlagt. I stedet arbeides det med planer om bygging av en fiskesperre i elva. Dette tiltaket kombinert med rotenonbehandling av nedenforliggende strekning vil kunne utrydde parasitten. Planlegging, finansiering og evt. gjennomføring av disse tiltakene kan ta lang tid.

Toåa

Med unntak av noen år på 70- og 80-tallet, har utsetningspålegget i Toåa ikke blitt effektivt. Hovedårsaken til dette har vært manglende anlegg å produsere fisken i. Med dagens fylkesvise kultiveringsplaner, er det ikke tillatt å føre fisk fra ett vassdrag til et annet. Grunneiere og fiskerettshavere har naturlig nok vært misfornøyd med dette forholdet.

Det arbeides nå med planer om et større kultiveringsanlegg for laks i Surnadal-regionen. Dette anlegget skal etter forutsetningen produsere yngel og smolt av laks fra elvene Surna, Bævra og Toåa. Statkraft forestår planleggingen av anlegget og

har søkt konsesjon for et slikt anlegg med lokalisering på Kvennbøen ved Søya elv. Under forutsetning av at planen godkjennes, vil byggingen kunne starte inneværende år og anlegget ferdigstilles i løpet av 2003.

Driva Kraftverk planlegger oppføring av et stamfiskhus i Todalen til sommeren. Dette anlegget inngår i planlagt kultiveringsstrategi. Stam-

Også for innlandsfisk har det i de siste årene kommet krav om settefisk av stedegen stamme. Settefiskanlegget Lundamo har nå stamfisk fra Orkelsjøen. Denne fisken benyttes til Drivas pålegg i Oppdal.

På bakgrunn av fylkets kultiveringsplan, er det noe usikkert om vi fortsatt får produsere innlandsfisk for

Amfinn Rekkebo ved Driva kultiveringsanlegg. Foto: Tore Wuttudal.

laksen skal oppbevares i stamfiskhuset, og rogn skal ligge i anlegget til den blir øyerogn. Deretter skal øyerogna overføres til Statkrafts anlegg hvor smoltproduksjonen skal foregå.

Innlandsfisk

Pålegget om utsetting av aure i en del vatn i Oppdal har vært effektivt som forutsatt. Fisken er produsert ved Settefiskanlegget Lundamo.

Oppdal ved Settefiskanlegget Lundamo. Av både økonomiske og praktiske hensyn får vi håpe at dagens ordning kan fortsette.

(U)sikker is – Prosjektet som vokste ut av huset!

Olav Helgemo
Prosjektet er tidligere omtalt her i bladet. Her kommer på oppfordring en repetisjon og redegjørelse om hva som har skjedd siden sist

Oddny Estenstad og undertegnede hadde ansvaret for den tradisjonelle annonsen før påske 1999. Vi evaluerte kartmaterieell og opplegget som dårlig, og med Arne Eiken og Leidulv Gagnats velsignelse satte vi i gang en koordineringsjobb for Trøndelagsområdet. Utfordringen var mange forskjellige eiere av reguleringsanlegg i en salig geografisk blanding. Samtidig var merkingen av forskjellig art, vår drøm ble etter hvert et standard merkematerieell for hele landet som er entydig, lett synlig, håndterlig, naturvennlig og gjenvinn(-finn)bart på en eller annen måte, IKKE legge seg på inntaksrister osv osv. Harald Forodden og Dagfinn Ekker, TEV har tenkt mye på dette.

Etter at Oddny sluttet hos oss, har Helen Mastad vært sekretær.

Etter hvert ble Trondhjems Turistforening med, likedan tiltrådte NVE prosjektet. Vi har et par år hatt felles annonsering med 15 andre enheter, fra Glommen og Laagens brukseierforening i sør til TrønderEnergi og Trondheim Energiverk i nord. Innpå 100 magasiner er navngitt i annonsen.

TT var lite fornøyd med undertonen av skremsel i våre annonser. De hevder med riktighet at is er et pre for ferdseel, og at våre regulerede magasiner for det aller meste har like trygg is som uregulerte vann. Unntaket er oppsprukne strandsoner med fare for brudd på ski og staver; beinbrudd er også en fare

Velkommen til påskefjellet!

– med respekt for islagte vatn

På regulerede vatn er isen stedvis dårligere enn ellers på grunn av tapping til våre kraftverk. Ved tunnelinntak, i sund og ved elvepos er det grunn til å være ekstra oppmerksom. Spesielle fareområder er markert med tauseperring eller kjeleger. Vi ber publikum om å respektere disse. Langs strendene på nedlappede vatn kan isen ha store sprekker. Vis forsiktighet og unngå at skituren blir ødelagt av brudd på bein, ski eller staver.

Kraftlinjer

Pga. skavidannelser enkelte steder i fjellet kan høyden opp til kraftlinjene være mindre enn normalt. Vi advarer mot å ferdes under eller nær linjene på slike steder.

Vi ber publikum vise omtanke ved ferdseel i:

Området Tydal – Sylan
Finnkolsjøen, Gammelvoldsjøen, Nesjøen, Sylsjøen, Falsjøen, Nessjøen, Slagsjøen, Mosjøen, Håen, Sellsjøen, Gressbassenget, Hageselbassenget
Kart utdeles lokalt, se også www.tev.no

Fosen-området
Storvatn, Ålport, Storvatn, Rissa/Leksvik, Ormsvatnet, Buavatn, Meltingen, Gjelgavatnet, Teksdalsvatnet, Hildremvatnet, Laugen, Lityvatnet, Store og Lille Krokvatnet, Nordaugen, Øvre, Nedre og Vestre Skjervevatn, Lovvatn, Blåvatn

Trondheim Energiverk AS
7010 Trondheim
TE: 73 96 10 11

Chr. Selvesen & Chr. Thams
Communications Akiselskab
7311 Rønne
TE: 72 49 90 00

TrønderEnergi AS
7800 Trondheim
TE: 73 54 16 11

Roros E-værk AS
7301 Roros
TE: 72 41 48 00

Kraftverkene i Orkla
7391 Rosendal
TE: 72 42 83 00

Fosen komm. kraftlag DA
7160 Steg
TE: 72 52 04 20

Området mellom elvene Orkla og Nea
Store og Lille Slindvatn, Østrungen, Sarungen, Reinsjøen, Bennha, Djupsjøen, Sætervatnet, Nydammen, Anaja, Laugen, Holtjøen, Store Burusja, Samsjøen, Håen, Inntak Sokna, Inntakene i Nidelva, Selbusjøen, Store og Lille Dragstj

Området Sunddalen – Trollheimen
Gråsjø, Follsjø, Langvatnet ved Kingsha, Skittenholvatnet, Oppsalvatnet, Ringvatn, Hovvatn, Skva, Gjesjøen, Vassvatnet, Mjølvatnet, Bjørnvatnet, Gjøngvatnet, Vårvatnet, Søvatnet, Vassvatnet, Svorkjøene Hagkjølen, Gjølvvatnet, Ramejøen, Gransjøen, Tovvatn, Angårdvatnet, Bærvatn, Krokvatn, Solbøvatnet, Gjøngvatnet, Andervatn, Langvatn, Nordmarka, Måvatn

Selbu Energiverk AS
7500 Selbu
TE: 73 81 80 00

Rissa Kraftlag BA
7100 Rissa
TE: 73 85 92 00

Grommens & Laagens Brukseierforening
0230 Oslo
TE: 22 54 96 00

Statkraft SF, Reg. Midt-Norge
8010 Øvre Sørlandet
TE: 71 65 78 00

Området Røros – Oppdal
Fainingsjøen, Sverresjøen, Innerdalsvatnet, Skamsjøen, Aursunden, Fundin, Elgjø, Marjø, Svalen

www.nve.no

www.tt.no

Kvikne-Rennebu Kraftlag A/L
7310 Kvikne
TE: 72 42 80 00

Nordmore Energiverk AS
6022 Årnesfjord
TE: 71 69 83 80

Norgesellene DA
7300 Vigdenes
TE: 72 86 51 01

Mellus Energy AS
7224 Mellus
TE: 72 87 83 00

Orkdal Energy AS
7320 Fosnes
TE: 72 46 63 60

hvis forsiktighet ikke utvises. Langt til fjells kan slike mindre uhell utvikles til å bli skjebnesvangre. Kraftverkernes tunnelinntak er livsfarlige, særlig på senvåren når inntakene ligger grunne, og reguleringen dag/natt ofte er ekstrem. Nevnte partier må på en eller annen måte merkes slik at publikum både blir

påmint faren og fysisk hindret ved inntakene.

Det konkrete som er gjort hittil, bortsett fra annonsen, er avmerking av usikre partier og inntak på magasiner i et nytt Trollheimskart, 1:75 000. Kartet er utgitt av "Rindal i vekst" og kan kjøpes i

bokhandler eller via internett under adresse "Trollheimsporten". Trønder-Energi, Statkraft, NEAS og Orkdal Energi har magasiner i kartområdet. Resultatet ble bra, men det er en mild strid om hvordan vi skal signalisere regulert magasin. På dette kartet er det kun merket ved at hrv og lrv står beskrevet med tall. Dette kan være for dårlig. TT aksepterer det, men DNT (Den Norske Turistforening) synes det er en for dårlig beskrivelse. Turistforeningene har nå som hjemmelekse å bli enige med seg selv hvordan dette bør være.

Men nå har jeg foregrepet utviklingen ved allerede å blande inn begrepet DNT. Allerede tidlig i prosjektet skjønte vi at med hensyn til utstyrsutvikling måtte vi opp på landsnivå for å få stort nok marked til at nyutviklet materiell ville få et akseptabelt prisnivå og likeledes at skiltingen blir gjenkjennbar over hele riket. Statkraft, som deltok i vårt lokale prosjekt, signaliserte at det finnes flere andre områder i Norge med geografisk utfordrende eierskap.

Etter at Oddny holdt foredrag om prosjektet i EBL (ENFO) s Vassdragsteknisk Forum våren 2001, ble det fattet en videre interesse. Det går ennå beundrende gjetord om opptreden i miljøet, frittalende damer er kanskje ikke daglig kost?

EBL kompetanse med Torgeir Johnson som ansvarlig, har nå fått i gang et prosjekt på tema Usikker is. Referansegruppen består av undertegnede og Per Chr Bøe, GLB, fra "vår" gruppe, Knut Bjørklund, Hålogalandskraft, Marilyn Marskar og Rein Thorstensen (innleid

for intern koordinering), Statkraft, Randi Pytte Asvall, NVE, Nils Bloch-Hoell, DNT og Torgeir Johnson, EBL.

Hittil har det vært mye idedugnad og kunnskapsoverføring fra vårt prosjekt. Tankene framover er blant annet å få oppgradert VR-skiltene som eksisterer allerede i dag, etablere sentrale kartdatabaser som viser kritiske partier og utstyrsutvikling. God og riktig balansert mediadekning er også et aktuelt tema som kan komme allerede inneværende vinter.

I og med at vi har med både NVE som representant for myndighetene og påleggene, og DNT som er vår organiserte bruker, bør vi ha en mulighet til å komme inn på et godt og riktig spor med arbeidet. Det vil være veldig viktig for oss som bransje at vi markedsfører de gode mulighetene for helårs turisme selv om utfartsområdene inneholder kraftverksmagasiner. Skremselspropaganda er ikke særlig lurt, og den er heller ikke riktig.

hvor er dette?

Vi prøver igjen og spør:

Hvor er dette?

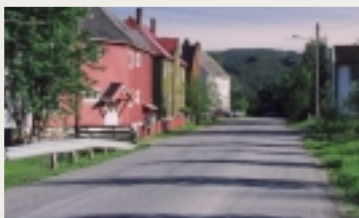
Vet du svaret, sender du det til:

Lyspunktet,
TrønderEnergi,
7496 Trondheim
Innen 10.april .

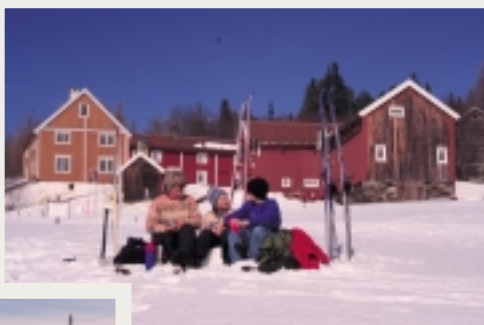
Vinneren blir som vanlig
premiert.

LYKKE TIL!

Foto: Tore Wuttudal

Riktig svar i forrige nummer:
Støren sentrum

I forrige nummer presenterte vi en oppgave som nok var for de lokal-kjente. Men noen hadde da klart den,

og i bunken av innsendte løsninger trakk vi ut: Ragnar Bakken, TrønderEnergi, Hovedkontoret

Vi gratulerer og oversender som vanlig en liten overraskelse.

C

TrønderEnergi

Postadresse: 7496 Trondheim. Hovedkontor: Ingvald Ystgaards vei 1, Trondheim.
Tlf. 73 54 16 00 www.tronderenergi.no

LYSPUNKTET

Bedriftsblad for TrønderEnergi AS

- Velkommen til påskefjellet
- Utsettingspålegg og kultiveringstiltak
- Miljøvennlig forbrenningsteknologi